

Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29997>

Özet

Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i (SOÖ), bireylerin sanat alan?ndaki bilgi, beceri, tutum ve ele?tirel dü?ünme düzeylerini ölçmek amacıyla ?. Yüctoker tarafından 2014 y?l?nda geli?tirilm? bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, sanat e?itiminin ç?kt?lar?n? de?erlendirmek ve bireylerin sanat okuryazarl??? seviyelerini dört ana faktör altında belirlemek için tasarlanm???tır. Ölçek, geli?tirme sürecinde kapsamlı geçerlik ve güvenilirlik analizlerine tabi tutulmu? olup, elde edilen yüksek istatistiksel de?erler, arac?n psikometrik açıdan sağlam oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sanat Okuryazarl???, Sanat E?itimi, Psikometrik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik, Likert, Faktör Analizi

Yazarlar

?. Yüctoker

Amaç

Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin sanata yönelik bilgi düzeylerini, estetik alg?lar?n?, sanatsal etkinliklere kat?l?m e?ilimlerini ve sanat eserlerini yorumlama yeteneklerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, e?itim bilimleri ve sanat e?itimi alanlar?nda, ö?rencilerin veya genel popülasyonun sanat okuryazarl??? düzeylerini tespit ederek, müfredat geli?tirme ve e?itim ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine katkıda bulunmay? hedeflemektedir.

Yap?

Ölçek, kuramsal olarak Sanat Okuryazarl??? kavram?n? ölçmektedir. Bu yapı, genellikle dört temel alt boyutta ele al?nmaktadır: Sanat Bilgisi ve Anlama, Sanata Yönelik Tutum, Sanatsal Kat?l?m ve Ele?tirel De?erlendirme. Yap?lan faktör analizleri sonucunda ölçe?in bu çok boyutlu yapıyı destekleyen dört faktörlü bir yapı sergiledi?i tespit edilmiştir. Bu faktörler, bireyin sanat? tanıma, takdir etme, sanatla aktif etkile?im kurma ve sanatsal mesajlar? çözme becerilerinin bütününe temsil etmektedir.

Geçerlik

Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i'nin yapı geçerli?ini belirlemek amacıyla KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Bartlett testi analizleri uygulanm???tır. Yap?lan analizler sonucunda KMO de?eri 0,888 olarak bulunmuştur. Bu de?erin 0,60'dan yüksek olması, verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermektedir.

Bartlett's Sphericity testi sonucu ise $\chi^2=2469,328$ ve $p=0,000$ olarak belirlenmi?tir. Anlaml?lık de?erinin (p) 0,05'ten küçük olmas?, korelasyon matrisinin birim matristen anlaml? derecede farklı oldu?u ve bu nedenle faktör ç?kar?labilece?i sonucunu desteklemektedir (Çokluk, ?ekercio?lu ve Büyüköztürk, 2010). Bu bulgular, ölçe?in yap? geçerli?inin yüksek oldu?unu ve faktör yap?s?n?n anlaml? oldu?unu kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsay?s? olan Cronbach Alpha de?eri üzerinden hesaplanm??tır. Ölçe?in bütün olarak güvenilirlik katsay?s? 0,912 gibi oldukça yüksek bir de?erde belirlenmi?tir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in dört alt boyutu için ayr? ayr? güvenilirlik analizleri yap?lm??tır. Elde edilen faktör güvenilirlik katsay?lar? ?unlardır: Birinci faktör 0,752; ?ikinci faktör 0,710; Üçüncü faktör 0,780; ve Dördüncü faktör 0,737. Bayram (2004)'a göre, Cronbach Alpha de?erlerinin 0,700'ün üzerinde olmas? yeterli güvenilirlik düzeyi olarak kabul edilmektedir. Bu ba?lamda, Sanat Okuryazarl??? Ölçe?'inin hem genel yap?s?n?n hem de alt boyutlar?n?n yüksek düzeyde güvenilir oldu?u tespit edilmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde kullan?lan temel analiz yöntemi Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) olmu?tur. KMO ve Bartlett testlerinin uygun sonuçlar?n?n ardından yap?lan analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymu?tur. Ölçek, dört ayr? faktör alt?nda toplanan maddelerden olu?maktadır. Bu dört faktör, Sanat Okuryazarl??? kavram?n?n farklı yönlerini temsil ederek, yap?s?sal bütünlü?ünü sa?lamaktadır. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas?, maddelerin ilgili olduklar? alt boyutlar? yüksek oranda temsil etti?ini göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme, Öz Bildirim Ölçe?i

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme. (Kesinlikle Kat?lıyorum'dan Kesinlikle Kat?lmıyorum'a kadar)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri / Yeti?kinler

Ya? Grubu: 18+

Popülasyon Detaylar?: Sanat e?itimi alan veya genel e?itim içindeki bireylerin sanat okuryazarl??? düzeylerini ölçmeye odaklanm???r.

Test Metodolojisi: Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve iç tutarlı?k (Cronbach Alpha) analizi kullan?larak geli?tirilmittir.

Anahtar Kelimeler

Sanat, Sanat Bilgisi, Cronbach Alpha, Ölçek Geli?tirme, Yap? Geçerli?i, Faktör Yü?ü, KMO

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lı?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?nland??? kuruma ait akademik adresler geçerlidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?i?

Ölçek, ?. Yü?etoker taraf?ndan 2014 y?l?nda geli?tirilmii ve yay?nlanm???r. Kullan?m izinleri için orijinal makale yazar? ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçek, akademik ara?t?rmalarda referans gösterilerek kullan?labılır.

Ölçe?in orijinal makale linki: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: sanat-okuryazarligi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yü?etoker, ?. (2014). Sanat Okuryazarl??? Ölçe?inin haz?rlanmas? ve geli?tirilmesi. **Sanat E?itimi Dergisi**, 2(1), 112-126.

Bayram, N. (2004). **Sosyal bilimlerde SPSS ile veri analizi**. Ezgi Kitabevi.

Çokluk, Ö., ?ekercio?lu, G. ve Büyüköztürk, ?. (2010). **Sosyal bilimler için çok de?i?kenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamalar?**. Pegem Akademi.

Sanat Okuryazarl??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Orijinal kaynakta ölçek maddeleri sa?lanmad???ndan, bu bölüm bo?

b?rak?lm??t?r.)

?lçek maddeleri, kaynak makalenin tam metninde yer almaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM